

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ

к. с.-г. н. Самохіна Євгенія Анатоліївна
Сумський національний аграрний університет
Україна

Продуктивність праці постійно змінюється під впливом безлічі факторів і причин. Одні сприяють підвищенню продуктивності праці, інші можуть викликати зниження. Тому основним завданням організації праці є забезпечення зростання продуктивності праці. Суть зростання продуктивності праці полягає в тому, що будь-які зміни в процесі праці повинні скорочувати робочий час на виробництво даного товару, збільшуючи кількість вироблених споживчих вартостей.

Фактори продуктивності праці - це причини об'єктивної і суб'єктивної властивості, що роблять вплив і які обумовлюють динаміку продуктивності праці . До факторів, що підвищує продуктивність праці відносять все, що пов'язано з поліпшенням організації праці та виробництва, соціальних умов працівників. В свою, чергу, до зниження продуктивності праці відносять: несприятливий вплив природних умов, недоліки в організації виробництва і праці, негативний вплив негативних елементів соціальної обстановки.

Залежно від спрямованості дії виділяють дві групи факторів:

1. підвищують продуктивність праці, до їх числа можна віднести: вдосконалення організації праці, економію робочого часу, комплексне використання сировини, мотивація працівників та інше;
2. понижуючі продуктивність праці, до складу яких включаються: недоліки в організації праці, перебої в матеріально-технічному забезпеченні процесу, несприятливі природно-кліматичні умови, погана трудова дисципліна та інше.

За внутрішнім змістом всі фактори прийнято об'єднувати в такі основні групи:

1. Матеріально-технічні фактори: механізація і автоматизація виробництва; освоєння і застосування прогресивних технологій;

скорочення витрат живої праці; економія всіх видів ресурсів; поглиблення спеціалізації обладнання та інші.

2. Організаційні чинники, серед них виділимо основні: організація матеріально-технічного постачання; організаційно-технічна підготовка виробництва; раціональне розподіл і кооперація праці; поліпшення умов праці; раціональна розстановка та ефективне використання кадрів підприємства та інші.

3. Соціально-економічні фактори: рівень кваліфікації працівників, їх мотивація до активної праці; ставлення працівників до праці і трудова дисципліна; зміна форм власності на засоби виробництва; розвиток виробничої демократії на підприємстві.

4. Економіко-правові та нормативні фактори, які покликані регулювати систему соціально-трудових відносин і бути методичною основою зростання продуктивності праці

Разом з факторами підвищення продуктивності праці, також розглядають поняття резервів підвищення продуктивності праці. Під резервами розуміються невикористані можливості збільшення обсягу та підвищення якості продукції (робіт, послуг) за рахунок посилення творчого початку в праці працівників та економного витрачання матеріально-технічних ресурсів, усунення всякого роду виробничих втрат. Сукупність резервів, доцільно класифікувати відповідно до класифікації факторів. Це дає можливість при проведенні аналізу виявити основні причини втрат і непродуктивних витрат праці по кожному фактору продуктивності праці та запрогнозувати шляхи їх усунення. Резерви зростання продуктивності праці на підприємстві можуть розрізнятися за двома ознаками: за характером використовуваних факторів (екстенсивних та інтенсивних); за напрямками впливу (за групами використовуваних ресурсів). За рівнем виникнення розрізняють резерви: загальнодержавні, регіональні, міжгалузеві, галузеві, внутрішньовиробничі.

Таким чином, при аналізі показника продуктивності праці необхідно, по можливості, враховувати всі фактори, що впливають на продуктивність праці, а також звертати увагу на склад резервів підвищення продуктивності праці.

Список використаних джерел:

1. Геврик Є. Безпека життєдільності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Є. Геврик // К. : Ельга Н: КНТ, 2009. – 382 с.
2. Яким Р. С. Безпека життєдіяльності людини : Навч. Посібник. – Львів : Видавництво «Бескид Біт», 2007. – 304 с.